

пояснюючи їх позитивне чи негативне значення для банку, його надійності. Слід підкреслити, що економічне обґрунтування показників є специфічним для кожної країни й обумовлене її фінансово - економічним розвитком. Також бажано подавати значення середніх показників по групі, наприклад, за розміром активів, до якої належить даний комерційний банк.

На сучасному етапі банківській системі України важко доводити, що вона є стабільною і прибутково привабливою для інвесторів. На наш погляд, вирішенню цієї проблеми може сприяти публікація системи показників оцінки діяльності банків у засобах масової інформації. Такий підхід допоміг би зорієнтувати пересічного вкладника у виборі надійного фінансового партнера.

Я.І.ЧАЙКОВСЬКИЙ

Тернопільська академія народного господарства м. Тернопіль, Україна

ВПЛИВ ДЕПОЗИТНОЇ ПОЛІТИКИ НА КРЕДИТНУ ДІЯЛЬНІСТЬ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ

Вирішальним чинником, що визначає величину і структуру кредитних вкладень в економіку – зокрема в плані термінів кредитування суб'єктів господарювання, є обсяги і структура залучених банком депозитів. Тому відповідні обмеження щодо надання довгострокових позик клієнтам визначає порівняно невисока частка строкових депозитів у загальному обсязі залучених комерційними банками коштів підприємств, організацій та населення (див.табл.1).

Таблиця .

Роль строкових депозитів у формуванні ресурсної бази комерційних банків України (млн.грн.) [1, 97, 98; 2, 104, 105, 106; 3, 104, 107]

Період	Депозити на рахунках підприємств, організацій, населення					
	Всього		До запитання		Строкові	
	Млн.грн.	%	Млн.грн.	%	Млн.грн.	%
1995	4287	100	3096	72,2	1192	27,8
1996	5145	100	3502	57,0	1643	43,0
1997	6357	100	3820	60,1	2537	39,9
1998	8278	100	4984	60,2	3294	39,8
1999	12156	100	7590	62,4	4566	37,6
2000	18585	100	11349	61,1	7236	38,9
2001*	22177	100	12489	56,3	9689	43,7

**На 01.08.2001р.*

Строкові депозити є тією стійкою частиною ресурсної бази, яка здатна забезпечити необхідний потенціал для активізації кредитування банками реального сектора. Як видно з наведених даних, незважаючи на деяке зростання за останні роки загального обсягу залучених банками строкових депозитів, їхня

частка у структурі залучених ресурсів залишається все ще на досить низькому рівні – 37 – 44%.

Одним з основних джерел кредитних ресурсів банку є залучення вкладів населення. Незважаючи на те, що вклади населення на сьогодні не є головним джерелом коштів і становлять лише 22,7% від зобов'язань банків [5, 3], вони суттєво можуть впливати на масштаби кредитування. “Кредити, що надаються комерційними банками суб'єктам господарювання України, перебувають у прямій залежності від вкладів населення в комерційних банках” [4, 35]. Згідно з розрахунками Т.Клименко, “із зростанням вкладів на 1 млн. грн. сума кредитів, що надаються банками, зростає в середньому на 2910800 грн.” [4, 37]. Тому, банкам слід активізувати діяльність щодо залучення вкладів населення з метою збільшення обсягів кредитування й отримання більшого прибутку. Невеликі за розміром, проте сумарно заощадження населення становлять досить значний обсяг коштів, які з причин загальної недовіри до банківської системи переважно не потрапляють на банківські рахунки і, отже, не працюють на економіку країни. Зміцнення довіри до банківської системи має стати одним із пріоритетів державної політики. За оцінками деяких економістів кошти в іноземній валюті на руках у населення складають 10–20 млрд. дол. Залучення на банківські депозити хоча б частини цих коштів і відповідне майже трикратне підвищення обсягу банківських кредитів значною мірою розв'язало б проблему фінансування інвестиційного процесу в умовах економічного зростання і прискорило б трансформаційні процеси в економіці.

Разом з тим цілком очевидно, що за нинішніх економічних умов залучення банківських установ до кредитування інвестиційної діяльності потребує розробки та впровадження дійових стимулюючих заходів на державному рівні. Оскільки будь-яка діяльність комерційних банків у кредитно-інвестиційній сфері базується на аналізі, прогнозуванні та постійному моніторингу двох взаємопов'язаних показників – дохідності й ризику, заходи щодо активізації кредитних операцій в інвестиційній сфері мають передусім забезпечити: вищий рівень дохідності кредитно-інвестиційних операцій порівняно з іншими активними операціями банків; зниження рівня банківських ризиків від вкладень в інвестиційні проекти (ризик незбалансованої ліквідності, кредитний ризик, ризик недоотримання прибутку) щодо ризиків вкладень в інші банківські активи.

Виходячи з цього, заходи щодо стимулювання кредитної діяльності банків в інвестиційній сфері мають розглядатися у двох аспектах.

Перший аспект – пропозиції щодо підвищення дохідності кредитно-інвестиційних операцій банків: звільнення від оподаткування прибутку банків, отриманого від операцій з інвестиційного кредитування терміном більш як на 3 роки; зменшення діючої ставки податку на прибуток банків, отриманий від операцій з інвестиційного кредитування – на строк від 1 до 3 років; радикальне зниження норми обов'язкового резервування ресурсів, що залучаються на

термін від 1 року, що, з одного боку, приведе до збільшення ресурсної бази інвестиційного кредитування, а з іншого – дозволить зменшити вартість цих кредитів для кінцевого позичальника; включення всіх сум, спрямованих на формування резерву для відшкодування можливих втрат за наданими кредитами (в інвестиційну сферу), до складу валових витрат у бухгалтерському обліку комерційного банку; надання банкам права на врахування вартості заставленого майна (майнових прав) позичальника в розрахунок розміру резерву для відшкодування втрат за наданими інвестиційними кредитами в розмірі не менше 50 % ринкової вартості застави; зниження ставки податку на ту частку прибутку банків, яка скеровується ними на фінансування інвестиційних проектів; надання банкам права по ресурсах у вільно конвертованій валюті, залучених на термін більше 1 року для цілей інвестиційного кредитування, формувати обов'язкові резерви також у вільно конвертованій валюті.

Другий аспект – пропозиції щодо зниження ризику кредитно-інвестиційної діяльності банків: забезпечення стабільності національної валюти на середньо- та довгостроковому інтервалах, що дасть змогу як кредиторам, так і приватним депозиторам мати стійку базу для прогнозування надходжень від інвестиційних вкладень на тривалому проміжку часу; впровадження механізму довгострокового рефінансування НБУ комерційних банків, виходячи з наявності високоефективних інвестиційних проектів, що мають стратегічний пріоритет з точки зору цілей державної економічної політики; введення механізму державних дотацій процентних ставок за інвестиційними кредитами: одержувачі кредитів на фінансування інвестиційних проектів сплачують проценти за нижчою (порівняно з ринковою) ставкою. Процентна різниця, що виникає за конкретним інвестиційним кредитом, відшкодовується банкові з відповідного державного (муніципального) позабюджетного фонду (наприклад, Держінвестфонду); організація державного страхування інвестиційних кредитів і надання державних гарантій за стратегічно пріоритетними напрямками інвестиційного фінансування. Тут, зокрема, може бути використаний такий механізм: чим більше підприємство витратило власних ресурсів на фінансування інвестиційних проектів у попередніх періодах, тим, відповідно, більша сума довгострокового інвестиційного кредиту може бути надана йому банком та гарантована державою. При цьому значні переваги можуть бути надані тим підприємствам, які, активно займаючись реалізацією інвестиційних проектів, вперше використовують кредитну форму інвестиційного фінансування; введення механізму обліку НБУ цінних паперів комерційних банків (векселів, облігацій), емітованих ними в рахунок секьютизації банківських активів, вкладених в інвестиційні проекти, з дисконтною ставкою, нижчою від офіційно оголошеної НБУ.

Проблема мобілізації внутрішніх ресурсів і спрямування їх на фінансування інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання через банківське

кредитування є загальною ефективних шляхів її найближчим часом мож зростання.

Отже, реалізація цієї вимагає розробки адекват операцій. Такими заходами

- нарощування різні
 - пропозиція по високоякісних послуг з впровадження нової техн
 - розширення мож
 - впровадження різ
 - надання кредитів
 - проведення гнуч
 - застосування д
- функціонування – і для з доходу.

1. Бюлетень Національн
2. Бюлетень Національн
3. Бюлетень Національн
4. Клименко Т. Кредитн
5. Солтис Я. Банки Укра

In article the basic atent dynamics of depositary operatio of national bank system of Ukr sphere of extra means as the portofolio. Features of formati Specificity of formation of a considered.

Львівський націон СУТЬ ТА ОСС

За останні декільк банківського бізнесу. І примусила банки шук обумовило необхідніст

кредитування є загальною для всіх перехідних економік. Якщо не буде знайдено ефективних шляхів її розв'язання, обмеженість кредитних коштів уже найближчим часом може стати гальмом для масштабного економічного зростання.

Отже, реалізація цілей банку у сфері організації кредитних відносин вимагає розробки адекватних заходів із розвитку й вдосконалення депозитних операцій. Такими заходами, на нашу думку, можуть бути:

- нарощування різних видів депозитів усіх категорій вкладників;
- пропозиція потенційним вкладникам більшого комплексу високоякісних послуг з розміщення коштів і управління ними шляхом впровадження нової техніки й технології ведення банківських операцій;
- розширення можливостей використання чекових книжок, векселів;
- впровадження різних видів пластикових карток;
- надання кредитів власникам поточних рахунків (овердрафт);
- проведення гнучкої процентної політики закладами;
- застосування депозитних рахунків із комплексним режимом функціонування – і для здійснення платежів і для отримання прийняттого рівня доходу.

Примітки:

1. Бюлетень Національного банку України, 1999. – № 8 / 100 (80).
2. Бюлетень Національного банку України. – 2001. – №1.
3. Бюлетень Національного банку України. – 2001. – №8. – 160с.
4. Клименко Т. Кредитна діяльність банків України // Економіка України. – №3. – 2000. С.34.
5. Солтис Я. Банки України сьогодні // Вісник НБУ. – 2000. – № 7. – С.2 – 7.

In article the basic attention is given problems, which are connected with changes in structure and dynamics of depositary operations and quality of actives, in connection with formation and development of national bank system of Ukraine. The author analyzes tendencies in development of bank system in sphere of extra means as the contribution the population, and legal persons; actives and a credit portfolio. Features of formation of a qualitative portfolio of actives of commercial bank are covered. Specificity of formation of a qualitative portfolio of credits and securities and their interaction is considered.

Т.В.СИВА

Львівський національний університет ім. І.Франка, м.Львів, Україна
СУТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ БАНКІВСЬКОЇ РЕКЛАМИ

За останні декілька років в Україні спостерігається інтенсивний розвиток банківського бізнесу. Конкуренція, яка виникла на ринку банківських послуг, змусила банки шукати і знаходити нові засоби боротьби за клієнта. Це зумовило необхідність активного застосування реклами в даній сфері.